

Výběr informací o působení družstevních záložen

13.1.2025 - | Solidis

Družstevní záložny, novodobé kampeličky, začaly vznikat v roce 1996, jejich cílem bylo provozovat finanční činnosti ve prospěch členů. Na podzim 1999 se odehrála vlna pádů záložen, které často lákaly klienty na nereálně vysoké úroky. Ze 127 činných záložen ke konci roku 1999 jich o rok později fungovalo jen 73. Krachy, které provázely i ztráty pro klienty záložen, výrazně ovlivnily reputaci těchto finančních institucí.

- Řízení o odnětí licence Podnikatelské družstevní záložně (PDZ) zahájila ČNB loni na jaře kvůli nedostatkům v její činnosti, předběžným opatřením přitom PDZ zakázala přijímat vklady a poskytovat úvěry. PDZ se dostala do pozornosti médií loni v lednu poté, co web Seznam Zprávy napsal, že premiér a předseda ODS Petr Fiala ve svých majetkových přiznáních opomněl, že byl vlastníkem podílu v záložně. Fiala měl v záložně od června 2015 do listopadu 2020 vklad 950.000 korun. Opomenutí zdůvodnil tím, že měl v záložně běžný účet a neuvědomil si, že to znamená současně i podíl.

- Družstevní záložny, novodobé kampeličky, začaly vznikat v roce 1996, jejich cílem bylo provozovat finanční činnosti ve prospěch členů. Na podzim 1999 se odehrála vlna pádů záložen, které často lákaly klienty na nereálně vysoké úroky. Ze 127 činných záložen ke konci roku 1999 jich o rok později fungovalo jen 73. Krachy, které provázely i ztráty pro klienty záložen, výrazně ovlivnily reputaci těchto finančních institucí.

- Počet záložen v posledních 15 letech klesal rychlým tempem, v roce 2009 jich bylo 17, na jaře 2014 pouze 12 a nyní ČNB registruje jen pět kampeliček. Jsou to Artesa, spořitelní družstvo, Citfin, spořitelní družstvo, NEY spořitelní družstvo, Peněžní dům, spořitelní družstvo a Podnikatelská družstevní záložna. Naposledy loni v srpnu ČNB rozhodla o zániku povolení k činnosti Českého spořitelního družstva, v roce 2022 zanikla Družstevní záložna Kredit.

- Ke konci loňského září měly družstevní záložny asi 12.000 členů a u nichž objem klientských vkladů činil 6,8 miliardy Kč a bilanční suma 9,3 miliardy Kč.

- V uplynulých letech se výrazně zpřísnily podmínky pro fungování kampeliček, od roku 2015 například družstevní záložny mohou úročit vklady svých členů maximálně do výše desetinásobku jejich podílu na základním kapitálu. Podnikání kampeliček ovlivňuje také zastropování bilanční sumy na pěti miliardách korun. Prakticky to znamená, že kdo se přiblíží stropu, musí se transformovat na banku, anebo snížit aktiva. Je také omezena maximální výše úvěru jedné osobě, a to na 30 milionů korun.

- Klienti záložen mají vklady chráněny podobně jako klienti bank - pokud se družstevní záložna dostane do problémů, jsou vklady fyzických osob stoprocentně pojištěny do výše 100.000 eur.

- Družstevní záložna musí mít nejméně 30 členů. Základní kapitál musí činit nejméně 500.000 korun. Bilanční suma družstevní záložny nesmí překročit pět miliard korun.

- V roce 2018 řešil pravidla fungování kampeliček Ústavní soud (ÚS), který zamítl návrh na zrušení takzvaného pravidla desetinásobku. Podle novely zákona o spořitelních a úvěrních družstvech mohou kampeličky úročit vklady svých členů maximálně do výše desetinásobku jejich podílu na základním

kapitálu záložny. Podle soudu opatření není protiústavní, nemá "rdousící efekt" a může přispívat ke stabilizaci sektoru záložen. Návrh na zrušení této novely tehdy podalo 21 senátorů.

- Několik kampeliček se již přeměnilo na banku. Od ledna 2019 je bankou Moravský Peněžní Ústav (MPÚ), nyní Trinity Bank. Podobným procesem prošla například Fio družstevní záložna, která byla ve své době, stejně jako později MPÚ, největší kampeličkou v ČR. Bankovní licenci finanční skupina Fio získala v květnu 2010 a pod novou Fio banku pak následně integrovala i původní družstevní záložnu. V reakci na legislativu platnou od roku 2015 se v banku přeměnila také družstevní záložna Creditas. Ta vznikla v roce 1996 jako 1. Třebíčská záložna, jako Banka Creditas působí od ledna 2017. Loni Banka Creditas získala více než 50procentní podíl v NEY spořitelním družstvu.

<https://www.fxstreet.cz/vyber-informaci-o-pusobeni-druzstevnich-zalozen.html>

<https://tiskovky.allnews.cz/post/100462-vyber-informaci-o-pusobeni-druzstevnich-zalozen>